

1 Specifik Uppdragsbeskrivning

1.1 Inledning

I denna bilaga beskrivs det specifika uppdraget för det aktuella vårdområdet/avtalet. I bilaga 5, Allmänna villkor beskrivs vad som gäller alla vårdgivare som har avtal med Stockholms läns landsting.

1.2 Kort om uppdraget

I enlighet med Socialstyrelsens definition innebär rehabilitering insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Vårdgivaren ska svara för specialiserad rehabilitering som är ett område med särskild kompetens om funktionsnedsättning och funktionshinder, som ett komplement till den hälso-och sjukvård som alla invånare har rätt till.

1.3 Målgrupp

Målgruppen omfattar patienter folkbokförda i Sverige.

Patienter från andra landsting har med stöd av Patientlagen rätt att på egen hand söka öppenvård i SLL. Dock gäller att eventuella remisskrav såväl i hemlandstinget som i SLL ska vara uppfyllda.

För planerad slutenvård för patienter från andra landsting behövs alltid remiss eller betalningsförbindelse från patientens hemlandsting, se Vårdgivarguiden.

- Patienter i akut behov av vård.
- Patienter som har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordningar (EEG 883/2004 och EEG 987/2009 om samordning av de sociala trygghetssystemen samt EEG 1408/71). Detta gäller även för EU-medborgare som är registrerade som arbetssökande i Stockholms län.
- Patienter som omfattas av konventioner eller överenskommelser om sjukvårdsförmåner som Sverige har ingått med andra länder, se [Vårdgivarguiden](#).
- Asylsökande (personer som omfattas av lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård till asylsökande m.fl.) som inte fyllt 18 år ska erbjudas vård i samma omfattning som den som erbjuds dem som är folkbokförda inom Stockholms län. Detsamma gäller för personer som inte har fyllt 18 år och som omfattas av lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
- Asylsökande och personer utan nödvändiga tillstånd som fyllt 18 år ska erbjudas vård som inte kan anstå.

1.3.1 Uppdragets målgrupp

- Personer med medfödd eller tidigt förvärvad rörelsenedsättning
- Personer med diagnos inom autismspektrum med eller utan intellektuell funktionsnedsättning
- Personer med diagnosen intellektuell funktionsnedsättning
- Personer med betydande och bestående kognitiv funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder, motsvarande LSS personkrets 2.
- Barn och ungdomar med fysisk funktionsnedsättning i behov av habilitering i mer än sex månader
- Barn upp till 18 år med varaktig kognitiv funktionsnedsättning efter förvärvad hjärnskada.
- Personer 3-25 år med ADHD/ADD samt deras närstående. Insatser ges i form av rådgivnings- och utbildningsinsatser.
- Personer med eller på väg mot dövblindhet. Målgruppen får idag sitt medicinska omhändertagande och sin behandling inom annan verksamhet och får ett kompletterande psykosocialt och pedagogiskt stöd av vårdgivaren.
- Vuxna med dövhet eller hörselnedsättning som använder teckenspråk eller tecken som stöd. Målgruppen får idag sitt medicinska omhändertagande och sin behandling inom annan verksamhet och får ett kompletterande psykosocialt och pedagogiskt stöd av vårdgivaren.
- Närstående till ovan angivna målgrupper erbjuds stöd kopplat till konsekvenser av funktionsnedsättningen för att motverka psykisk ohälsa hos den/de närstående

Uppdragets målgrupp kan komma att förändras under avtalsperioden. Eventuella förändringar sker i dialog mellan Vårdgivaren och Beställaren.

1.3.2 Prioritering av patientgrupper

Vårdgivaren ska:

- Speciellt uppmärksamma och säkerställa att de inom målgruppen som har invandrarbakgrund eller är flyktingar får habiliteringsinsatser på lika villkor som andra samt beaktar behovet av information och utbildning till målgruppen
- Vårdgivaren ska prioritera patienter som har en pågående kontakt med Vuxen- och ungdomsteamet för personer med intellektuell funktionsnedsättning och svåra beteendeproblem

1.4 Uppdraget

Vården ska bedrivas utifrån evidensbaserad vård och praktik, vilket innebär beaktande av bästa aktuella och tillgängliga vetenskapliga kunskap, patienternas kompetens och erfarenheter samt de professionellas erfarenhet och kompetens.

Uppdraget innebär:

- habiliteringsinsatser för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning, i form av kartläggning, utredning, bedömning, behandling, råd och stöd vid lokala och/eller länsövergripande habiliteringsenheter med mottagningsverksamhet och besök i miljön där patienten vistas
- insatser för närstående till personer med funktionsnedsättning
- kunskapsspridning om funktionsnedsättningar, dess konsekvenser och samhällets stöd.

Uppdraget omfattar att:

- främja en aktiv och hälsosam livsstil hos patienten i syfte att förebygga psykisk och fysisk ohälsa.
- tillhandahålla information om funktionsnedsättningar, dess konsekvenser, vårdinsatser och samhällets stöd, samt information och rådgivning kring kommunikativt och kognitivt stöd.
- särskilt beakta små barn med autism eller diagnos inom autismspektrum. Vårdgivaren ska ge handledning till föräldrar och förskolepersonal till förskolebarn som får intensiv och tidigt insatt träning.
- erbjuda information/förmedla utbildning till patienter som har en sällsynt diagnos samt bidra med kompetens i kunskapsteam med andra vårdgivare.
- tillhandahålla en vägledare för vuxna personer med flerfunktionsnedsättning med kunskap om hälso- och sjukvårdutbudet i Stockholms län och förmedla det i form av individuellt utformad rådgivning till personer med flerfunktionsnedsättning och närstående, samt hänvisa till andra myndigheter och vård- och omsorgsgivare. Vägledaren ska även på olika sätt sprida information om flerfunktionsnedsättning och dess konsekvenser samt uppmärksamma om systemfel rörande målgruppen.
- genomföra en motorisk bedömning av barn/ungdomar på uppdrag av barnläkar- och BUP-mottagningar eller till underleverantör i anslutning till att dessa genomgår en neuropsykiatrisk utredning.
- bedöma behov av, prova ut, förskriva och följa upp förskrivna tunga täcken till barn (0-17 år) med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning efter remiss från läkare inom BUMM eller av dessa avropad Underleverantör.
- erbjuda Taltjänst vilket innebär kommunikationsstöd för personer med röst-, tal- eller språkstörning.

Uppdraget kan komma att förändras under avtalsperioden. Eventuella förändringar sker i dialog mellan Vårdgivaren och Beställaren.

1.4.1 Vårdprogram och riktlinjer

Vårdgivaren ska följa för Uppdraget relevanta nationella riktlinjer samt regionala och lokala vård- och handlingsprogram som finns i beslutsstödet Psykiatristöd och VISS, se Vårdgivarguiden.

1.4.2 Kvalitetsregister

Vårdgivarna ska rapportera uppgifter inom sin verksamhet till aktuella kvalitetsregister, se Vårdgivarguiden.

1.4.3 Samverkan

Vårdgivaren ska kontinuerligt samverka med andra vårdgivare inom landstinget och med vård-/omsorgsgivare i länets kommuner.

Vårdgivaren ska ta initiativ till och medverka vid upprättande respektive uppföljning av Samordnad Individuell Plan (SIP) då patienten har behov av vård och insatser från flera verksamheter så som vård- och omsorgsgivare i länets kommuner om det behövs för att patienten ska få sina behov tillgodosedda.

Då Vårdgivaren inte har i uppdrag att tillhandahålla läkarkompetens till patienter ska Vårdgivaren initiera samverkan och upprätthålla samverkan med andra enheter som har sådan läkarkompetens som behövs för att en fullvärdig habilitering ska kunna erbjudas.

För att förbättra det psykiatriska stödet till barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska ett aktivt samarbete mellan Vårdgivaren och barn- och ungdomspsykiatrien finnas.

Den gemensamma överenskommelsen med riktlinjer för kommunerna i Stockholms län (StorStockholm) och Stockholms läns landsting "Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd" (BUS) ska vara vägledande i samverkan med kommunerna vad gäller barn och ungdomar som behöver särskilt stöd.

För att förbättra det psykiatriska stödet till vuxna med funktionsnedsättning ska ett aktivt samarbete finnas mellan Vårdgivaren och allmänpsykiatrien.

Riktlinjer för samverkan ska dokumenteras i skriftliga överenskommelser som följs upp, utvärderas och revideras.

Samverkan med intresseorganisationer ska dokumenteras och ske regelbundet.

1.4.4 Samverkan för patientens bästa

Vårdgivaren ska samverka med vårdgivare och huvudmän i den omfattning som krävs för Uppdragets utförande. I detta ingår att utveckla och dokumentera arbetssätt och rutiner för samverkan.

1.4.5 Vårdprocesser

- Vårdgivaren ska säkerställa att vårdprocessen ur ett patient- och närstående-perspektiv är så sammanhängande som möjligt.
- Vårdgivaren ska vid behov och efter dokumenterat samtycke informera patientens husläkare, eller annan ansvarig läkare, om patientens aktuella vård och behandling. Detta gäller särskilt för äldre med stora och sammansatta vårdbehov, patienter med omfattande funktionsnedsättning, kroniskt sjuka patienter, barn och unga med behov av särskilt stöd, patienter med smärtproblematik och patienter med psykisk ohälsa.
- Vårdgivaren ansvarar för överlämnande till annan vård- eller omsorgsgivare för att ge patienten god och samordnad vård. Så få kontaktpunkter som möjligt ska involveras i patientens möte med vården.

1.4.6 Vårdplanering

- Vårdgivaren ska aktivt delta i och vid behov ta initiativ till vårdplanering i samverkan med andra vård- och omsorgsgivare.
- Vårdgivaren ska ta initiativ till att upprätta en individuell plan då patienten har behov av vård och insatser från flera verksamheter och om det behövs för att patienten ska få sina behov tillgodosedda
- Vårdgivaren ska säkerställa att patienten och anhöriga görs delaktiga i vårdplaneringen. Patientens samlade behov innefattande medicinska behov, omvårdnadsbehov och behov utifrån funktionsförmåga ska vara styrande för den vård som erbjuds och planeras.

1.4.7 Övergripande samverkansöverenskommelser

Vårdgivaren ska känna till och följa beslut och riktlinjer i samverkansöverenskommelser som finns mellan SLL och andra huvudmän och som berör Vårdgivarens uppdrag, se Vårdgivarguiden. Vårdgivaren ska delta i arbetet med att anpassa och utveckla dessa till lokal nivå.

1.4.8 Lokala samverkansöverenskommelser

Vårdgivaren ska upprätta skriftliga samverkansrutiner med vårdgrannar inom vårdområdet som är lokaliserade i samma kommun/stadsdel som Vårdgivaren.

1.5 Personal och kompetens

Vårdgivaren ska ha personal i den omfattning som krävs för att utföra Uppdraget i enlighet med Avtalet.

Vårdgivaren ska tillse att personalen har för Uppdraget adekvat utbildning och kompetens och får den kompetensutveckling som erfordras.

Personal med patientkontakt ska tala och förstå samt kunna läsa och skriva svenska.

Personalen som ansvarar för habiliteringen ska bland annat utgöras av psykolog, socionom, fysioterapeut, arbetsterapeut, pedagog och logoped.

Utöver ovan nämnda yrkeskategorier ska även finnas tillgång till dietist.

Vårdgivaren ska tillhandahålla läkare som ska stärka den medicinska vården för vuxna personer med funktionsnedsättningar genom att erbjuda konsultation till personal inom habiliteringen samt utgöra en brygga till primärvård, psykiatri och övrig specialiserad vård. Läkaren ska arbeta för att skapa modeller och strukturer i syfte att förebygga ohälsa hos målgruppen såsom läkemedelsgenomgångar, hälsoundersökningar och hälsosamtal mm tas fram. Läkaren ska även på olika sätt sprida information om funktionsnedsättning och dess konsekvenser samt uppmärksamma om systemfel rörande målgruppen. Läkare i Verksamheten ska ha bred medicinsk kompetens. Medicinskt ansvarig ska ha minst 2 års klinisk erfarenhet inom specialiteterna allmänmedicin eller psykiatri.

Vårdgivaren ska säkerställa att verksamhetschefen har adekvat kompetens och tillräckliga kunskaper för att leda den systematiska utvecklingen av verksamhetens kvalitet i enlighet med verksamhetens ledningssystem. I detta ingår att vara väl förtrogen med och insatt i de lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer, råd och

rekommendationer som gäller för hälso- och sjukvården, både nationellt och lokalt.

1.6 Tider för verksamhetens bedrivande

Lokala och länsövergripande habiliteringscenter ska vara öppna 40 timmar per vecka, dock minst måndag – fredag mellan klockan 09.00 – 16.00, övrig tid disponeras så att det passar patienternas behov. Patienterna ska ha möjlighet att besöka vårdgivaren på kvällstid.

Habiliteringscenter ska vara tillgängliga per telefon minst 08.00 – 15.00 varje vardag för rådgivning och bokning av tid.

På telefonsvararen ska det även vara möjligt att lämna meddelande. Används telefonsvarare ska den avlyssnas inom 4 timmar under dagtid.

Forum Funktionshinder eller motsvarande informationstjänst ska vara tillgänglig per telefon mellan 08.30 – 16.30 varje vardag. Öppettiderna kan om behov föreligger utökas.

1.7 Miljö

Vårdgivaren ska ha ett miljöledningssystem certifierat enligt ISO - standard 14001, EMAS eller motsvarande om ersättningen överstiger 15 miljoner kronor per år. Kravet på miljöcertifiering gäller också om Vårdgivaren är del av en koncern eller motsvarande vars sammanlagda årliga ersättning från Beställaren överstiger 15 miljoner kronor.

Kravet på att verksamheten är certifierad infaller senast 31 december året som följer det år 15 miljoner kronor i ersättning är överskriden.

Om vårdgivarens ersättning understiger 15 miljoner kronor per år ska denna vara miljödiplomerad av Beställaren om den inte är miljöcertifierad.

1.7.3 Förnybart bilbränsle

Fordon som kan drivas med förnybart bränsle ska använda förnybart bränsle när det finns tillgängligt. Fordon som drivs av bensin eller diesel ska använda bränsle med så hög andel inblandning av förnybart drivmedel som är möjligt.

1.7.4 Kemikalier och kemiska produkter

Kemiska produkter som vårdgivaren köper in och/eller använder ska ej, i nivåer över 0,1 procent innehålla ämnen som finns upptagna på den vid varje tidpunkt gällande utfasningslistan för kemikalier i Stockholms läns landsting

1.7.5 Ekologiska livsmedel

Andelen livsmedel i patientmat som är baserad på ekologiskt framställda produkter ska från och med 2021 uppgå till minst 50 procent. Beräkningen görs utifrån råvarukostnad. Ekologiska produkter ska uppfylla kriterierna i förordning EG 834/2007 (EG899/2008) om ekologisk produktion och märkning.

1.8 Forskning, utveckling och utbildning

1.8.3 Forskning och utveckling

Vårdgivare med uppdrag från Stockholms Läns Landsting ska delta i utveckling av vården och framtagande av nya läkemedel, behandlingsmetoder, medicintekniska produkter och diagnostika genom att medverka i forskningsprojekt, kliniska prövningar och kvalitetsutveckling samt genomförande av innovationsprojekt. Denna medverkan består bland annat i att tillhandahålla nödvändiga uppgifter från journal och laboratorierapporter och biträda med kompletterande uppgifter och tjänster. I förekommande fall skall vårdgivare delta i insamling, lagring och tillgängliggörande av prov, provdata och kliniska uppgifter inom ramen för vad som regleras i nationella eller regionala vårdprogram eller på annat sätt överenskommit i regionala eller lokala avtal.

Efter att informerats samtycke har inhämtats ska journaluppgifter, biobanksprover, provdata och liknande data om patienter tillgängliggöras för de ovan angivna ändamålen. Uppgifter om enskilda prov som sparas ska registreras i Stockholms medicinska biobank. Om detta är förknippat med väsentliga merkostnader regleras detta genom överenskommelse i varje enskilt fall mellan Vårdgivaren, biobanken och den som begär ut uppgifter eller prover.

Vårdgivaren ska främja evidensbaserad verksamhetsutveckling i samverkan med högskolor och universitet.

1.8.4 Utbildningsuppdraget

Vårdgivaren ska till den ersättning som landstinget fastställer medverka i utbildning och verksamhetsintegrerat lärande (VIL).

Vårdgivaren ska tillhandahålla utbildningsplatser för hälso- och sjukvårdsutbildningarna i gymnasieskolan, yrkeshögskolan och högskolan. Detta innebär att vårdgivaren ska medverka i studenternas verksamhetsförlagda utbildning och handleda studenterna i verksamhetsintegrerat och interprofessionellt lärande. Vårdgivaren ska följa landstingets rekommendation för handledarkompetens. Vårdgivaren ska ansvara för att de kliniska utbildningsmiljöerna håller den kvalitet som följer av examenskraven för respektive utbildning och medverka i utvärderingar, uppföljningar och utvecklingsarbete.

I utbildningsuppdraget ingår att delta i de regelbundna handledarmöten som arrangeras av lärosätet. Vårdgivaren ska medverka i lärosätets utvärderings- och kvalitetssäkringsarbete av verksamhetsintegrerat lärande.

Utbildningsplatser ska tillhandahållas för studerande på utbildningar till de professioner som finns anställda hos vårdgivaren.

Vårdgivaren ska kunna ta emot minst 10 arbetsterapeutstuderande, 20 logopedstuderande, 80 fysioterapeutstuderande, 10 socionomstuderande och 10 psykologstuderande per år förutsatt att det finns personal som kan handleda.

Platser för verksamhetsintegrerat lärande hanteras via det elektroniska kliniska placeringsprogrammet KliPP när så är möjligt.

1.9 Hjälpmedel och visst förbrukningsmaterial

Vårdgivaren ska efter behovsbedömning tillhandahålla kognitivt stöd och förskriva hjälpmedel för kognition och sinnesstimulering samt övriga tillämpliga hjälpmedel, förbrukningsmaterial eller näringsprodukter enligt SLL:s anvisningar, regler och beställningsrutiner, se Hjälpmedelsguiden via Vårdgivarguiden

Vårdgivaren ska vara väl förtrogen med aktuellt hjälpmedelsutbud, följa upp förskrivna hjälpmedel samt även i övrigt fullfölja sitt förskrivansvar. Vårdgivare som i sitt uppdrag har att förskriva bashjälpmedel för rörelsenedsättning med mera ska tillhandahålla utrymme för utlämning och återtagning för denna typ av hjälpmedel.

Vårdgivaren ansvarar för att ta ut eventuell avgift av patienter för hjälpmedel enligt SLL:s beslut, se Vårdgivarguiden. Avgiften ska tillfalla Beställaren.

1.10 Jämlik och jämställd vård

Vårdgivaren ska vid planerandet och utförandet av sitt uppdrag verka för att vården ska vara jämlik och jämställd i enlighet med landstingets policyer och program, se Vårdgivarguiden.